

Секція «Філологія»

Панасенко К.О.

аспірант

Херсонський державний університет

Кафедра перекладознавства та
прикладної лінгвістики

м. Херсон, Україна

**СИМВОЛІКА ВІРША Г.У. ЛОНГФЕЛЛО “THE DAY IS DONE” ТА ЇЇ
ВІДТВОРЕННЯ В УКРАЇНСЬКОМУ ПЕРЕКЛАДІ В.МИСИКА ТА
РОСІЙСЬКОМУ ПЕРЕКЛАДІ І. АННЕНСЬКОГО**

Адекватність тексту перекладу до вихідного тексту (далі – ВТ) належить до найголовніших і найскладніших завдань, що постають перед перекладачем. Досягнення такої адекватності при перекладі поетичного тексту можливе за умови максимально повної передачі змісту ВТ, його форми та прагматики, якій у поезії відводиться вагоме місце. Неадекватне відтворення авторського задуму або його суб'єктивна інтерпретація може призвести до спотворень ВТ на різних рівнях, у тому числі – прагматичному. У зв'язку з цим важливим вбачається відтворення символів, які у поезії відіграють значеннєву роль при здійсненні прагматичного впливу на читача.

Творчість Г.У. Лонгфелло належить до найяскравіших зразків англomовної літератури ХХ ст. і пов'язана з пізнім етапом розвитку романтизму в літературі США, для якого характерне тяжіння до медитативної лірики з відчутним філософсько-дидактичним спрямуванням та багатою символікою, що може слугувати багатим матеріалом для дослідженні засобів відтворення символів для іншомовної аудиторії.

Аналіз перекладів з Г.У. Лонгфелло українською та російською мовами засвідчує особливу увагу перекладачів, зокрема українських, до відомої поеми

Г.У. Лонгфелло “The Song of Hiawatha” («Пісня про Гайавату»), до перекладу якої вдавалися свого часу Панас Мирний, Олександр Олесь, О. Іванов, М. Зеров, К. Шмиговський, П. Шарандак, О. Соловей [2, с. 6]. Російською мовою поему переклали І. Бунін та О. Зверев. Однак ліриці Г.У. Лонгфелло пощастило у цьому відношенні значно менше. Звичайно, творчість поета не залишає перекладачів байдужими, однак, популяризація лірики Г.У. Лонгфелло зводиться, на жаль, до перекладу лише окремих його віршів. Щодо українських перекладів поезії Г.У. Лонгфелло, відомі наступні імена перекладачів та їх переклади: Сава Голованівський (1 вірш), М. Губко (1 вірш), В. Колодій (1 вірш), В. Мисик (15 віршів), В. Кикоть (2 вірші), І. Коваленко (1 вірш), Д. Павличко (2 сонети), Н. Пасічник (2 вірші).

Щодо популяризації лірики Г.У. Лонгфелло російською мовою, можна виділити І. Анненського, К. Бальмонта, Т. Буєвича, І. Буніна, В. Левіка, М. Михайлова, Д. Михайловського, Д. Садовникова та ін., що свідчить про більшу вагу до творчості поета у лінгвокультурній традиції Росії.

Отже, актуальність теми статті полягає у тому, що, по-перше, головна увага приділяється символам, які у зіставлюваних лінгвокультурах можуть водночас віддзеркалювати негативну/позитивну або амбівалентну оцінку. По-друге, дослідження проблем відтворення символіки як базової категорії поетичного тексту на матеріалі американської поезії взагалі та поезії Г.У. Лонгфелло зокрема, представленої у небагатьох варіантах українських перекладів, дозволяє об'єктивніше говорити про перекладацькі рішення у розв'язанні основного завдання – досягненні адекватності при перекладі та аргументовано робити висновки щодо якості перекладених творів.

Мета і завдання статті передбачають окреслення проблем виділення, декодування символів вірша Г.У. Лонгфелло “The Day is Done” за умов здійснення перекладознавчого аналізу ВТ з його перекладами українською мовою В. Мисика (далі – ПТ1) та російською мовою І. Анненського (далі – ПТ2) з подальшим установленням ступеня адекватності відтворення символічного контексту вірша в цілому.

Вірш “The Day is Done” Г.У. Лонгфелло написав у 1844 році, тобто у віці, коли поетові було лише 37 років. Не дивлячись на цей біографічний факт, у вірші відчутно звучить мотив смерті, що пояснюється тяжінням поета до медитативної лірики. Вірш починається з того, що ліричний герой із сумом розмірковує над закінченням дня та початком ночі, що, однак, не слід сприймати буквально: *The day is done and the darkness / Falls from the wings of night / As a feather is wafted downward / From an eagle in his flight* [12, с. 62]. Закінчення дня має такі символічні значення, притаманні в англomовній картині світу лексемам *darkness* та *night*: “darkness corresponds to primigenial chaos; Greeks believed that night and darkness preceded the creation of all things [12, с. 228]; within the tradition of symbology it (night) has the same significance as death and the colour black [11, с. 228]; darkness “is largely associated with death and destruction, captivity and spiritual darkness” [13]. Отже, обидві лексеми у своїй семантиці мають значення першотворців світу з хаосу, однак, наявна також сема смерті, яка є релевантною у контексті вірша. У ПТ1 та ПТ2 ця строфа відтворена відповідними рядками: *Вже день відійшов – і з неба / Вечірня падає мгла, / Немовби пір'я, що вітер / висмикує з крил орла* [3, с. 22] та *Дня нет уж... За крыльями Ночи / Прозрачная стелется мгла, / Как легкие перья кружатся / Воздушной стезею орла* [1, с. 192]. У обох ПТ лексему *darkness* передано варіантним відповідником *мгла*, що можна вважати адекватним, адже ця лексема у російській мові означає: «мрак, тьма; непрозрачный воздух» [4]. Лексему *мгла* вжито і у ПТ1, що, будучи русизмом, призводить до спотворень мовному рівні.

Символічною вважаємо метафору *wings of night*, створену за допомогою двох важливих символів – *wings* та *night*. Лексема *wings* серед символічних потрактувань має такі: “wings symbolize spirituality, imagination, thought; since wings also signify mobility, this meaning combines with that of enlightenment to express the possibility of ‘progress in enlightenment’ or spiritual evolution [11, с. 374]; they not only represent the ability to fly, but also suggest the improvement of the subject; winged creatures are often messengers of the gods, and they are a symbol

of freedom and spirituality” [13]. Декодувати символічний смисл метафори *wings of night* можна у такий спосіб: маючи крила, *wings*, які є символом духовності та прогресу через просвітництво, смерть виступає посланницею Бога, покликаною сприяти духовній еволюції людини. Цю метафору вдало відтворено у ПТ2, чого не можна сказати про ПТ1, де її еліміновано. Закінчення дня як волю Божу у ПТ1 збережено за рахунок ампліфікації лексеми *небо*, яка в українській картині світу має такі контекстуально релевантні символічні значення: «часто конотація слова «небо» співзвучне поняттю «Бог»; небо вважали багатоярусним, часто розподіляли його на повітряне (простір пташок та атмосферних явищ) та «вишне» (божественний світ)» [5]. Отже, мотив смерті, підсилений у ВТ метафорою, яку ПТ1 еліміновано, компенсовано за рахунок лексеми *небо*.

Порівняння *as a feather <...> from an eagle in his flight* також наділене певними конотаціями, адже воно містить у своєму складі символічні лексеми *feather, eagle, flight*. Лексемі *eagle* притаманні такі символічні потрактування: “a symbol of height, of the spirit as the sun, and of the spiritual principle in general [11, с. 91]; in Christianity, the eagle plays the role of a messenger from heaven; Theodoret compared the eagle to the spirit of prophecy; in general, the eagle’s flight <...> has also been identified with prayer rising to the Lord, and grace descending upon mortal man; according to St. Jerome, the eagle is the emblem of the Ascension and of prayer” [11, с. 92]. Лексема *feather* також наділена широким спектром символічних значень: “emptiness, dryness, height, flight, soul / heart, charity, faith and justice” [13]. Щодо лексеми *flight*, тут можна виділити такі її символічні конотації: “flying is closely connected with the symbolism of level, not only in connection with moral values but also with the notion of superiority applied to other qualities, such as power or strength; flight is related to space and light” [10, с. 109]. У зв’язку з вищесказаним, порівняння *as a feather <...> from an eagle in his flight* можна інтерпретувати наступним чином: смерть убачається ліричним героєм як Боже милосердя. У ПТ1 та ПТ2 вищезазначене порівняння збережено, однак дещо змінено: *немовби нір’я, що вітер висмикую з крил орла*

та як легкіе *перья* кружатся воздушною стежею *орла*, У ПТ1 лексема польоту елімінована, однак за рахунок ампліфікації перекладачем введені дві лексеми, відсутні у ВТ – *вітер* та *крила*. В українській лінгвокультурі лексема *вітер* символізує «дух, дихання Всесвіту, невловимість, неусвідомленість, швидкість якоїсь звістки; шкода, руйнація і водночас оновлення» [6]. Лексема *крила* виступає символом «духовності, розуму; багатства думки; емоційного піднесення, могутності, незалежності, сили, впевненості; у християнському символізмі крила – це світ сонця правосуддя, що завжди освітлює розум невинних; крила символізують також можливість прогресу в духовній еволюції» [6]. Символіка лексеми *орел* у слов'ян є амбівалентною: «символ відваги, сміливості; гордості; чоловічої краси; далекоглядності; емблема сили й могутності окремих людей/царів, королівств, народів. З іншого боку орел – це «символ зарозумілості, самовпевненості, його політ – емблема швидкого духовного падіння, нікчемності, <...> Біблія пов'язує духовне падіння людини з пікіруванням орла чи сокола» [6]. У обох ПТ еліміновано лексему *flight*, що є дуже вдалим, адже, як ми щойно переконалися, політ орла в українській лінгвокультурі має значення, прямо протилежні його символіці у західних лінгвокультурах, що демонструє суттєві відмінності сприйняття польоту птаха представниками зіставляваних культур. Збереження лексеми *flight* сприяло б значному спотворенню думки ВТ, тому символічний контекст наведених рядків ВТ адекватно відтворено у обох ПТ.

Головними символами другої строфи виступають *light(s)*, *rain*, *mist*. Наведемо відповідні рядки ВТ: *I see the lights of the village / Gleam through the rain and the mist, / And a feeling of sadness comes o'er me / That my soul cannot resist* [12, с. 62]. Лексема *lights* як похідна від *light* наділена такими символічними потрактуваннями: “light is traditionally linked with goodness, life, knowledge, truth, fame, and hope” [10, с.115]. У контексті вірша лексеми *rain* та *mist* актуалізують такі символічні значення: 1) *rain* “may either serve as life-giving or life-destroying; it is revitalizing, fertilizing, and heavenly, and often marks acts of purification “ [13] та 2) *mist* “is symbolic of things indeterminate, or the fusing

together of the elements of air and water, and the inevitable obscuring of the outlines of each aspect and each particular phase of the evaluative process” [11, с. 212].

Отже, душа ліричного не може протистояти проблискам життя, що прориваються крізь щось раптове та невизначене. Ліричним героєм утверджується прагнення до життя, не дивлячись на Божу волю. У ПТ1 та ПТ2 цю строфу ВТ передано наступними рядками: *Я бачу крізь дощ і мряку / Сільські непевні вогні, / І смуток мене обіймає / І тисне серце мені* [3, с. 22] та *Сквозь сети дождя и тумана / По окнам дрожат огоньки, / И сердце не может бороться / С волной набежавшей тоски* [1, с. 192]. У ПТ1 лексему *mist* передано варіантним відповідником *мряка*, що є адекватним, адже ця лексема серед своїх значень має таке: «те саме, що імла, туман» [7, с. 817]. Намагання стримати проблиски життя та надії у серці ліричного героя у ПТ2 інтенсифіковано за рахунок ампліфікації лексеми *сети*, яка фігурально означає «то, что лишает свободы, сковывает волю» [4]. У ПТ2 вжито також контекстуальну заміну до нейтральної лексеми *feeling* – *волна*, яка в російській мові, вживаючись переносно, означає «внезапно возникающее сильное чувство, переживание» [4] і виступає метафорою, яка, інтенсифікуючи думку автора, загалом не порушує її. Отже, відтворення символічного контексту другої строфи ВТ можна вважати вдалим у обох ПТ. Третя строфа ВТ дублює символи другої строфи – *mist* та *rain*: *A feeling of sadness and longing, / That is not akin to pain, / And resembles sorrow only / As the mist resembles the rain* [12, с. 62]. Ліричний герой описує почуття печалі та душевного пориву, які охоплюють його. У ПТ1 та ПТ2 відповідні рядки ВТ відтворено наступним чином: *І смуток, і поривання / Без присмаку гіркоти, / Що так подібні до туги, / Як тихий дощ до сльоти* [3, с. 22] та *С волною тоски и желанья, / Пусть даже она – не печаль, / Но дальше, чем дождь от тумана, / Тоска от печали едва ль* [1, с. 192]. Замість лексеми *mist* у ПТ1 вжито лексему *сльота* яка означає: «хмарна, сира погода з дощем або мокрим снігом, із багном на землі, невпинний дощ, мряка або мокрий сніг; негода» [8, с. 390.], що будучи прикладом генералізації, не заважає адекватному відтворенню символіки

відповідних рядків ВТ. Це стосується і ПТ2, не дивлячись на інтенсифікацію думки автора, внаслідок вживання контекстуальної заміни **волна** до нейтральної лексеми *feeling*.

У ВТ вагоме місце належить темі «поет і поезія», що, зокрема віддзеркалюється у четвертій строфі ВТ: *Come, read to me some poet, / Some simple and heartfelt lay, / That shall soothe this restless feeling, / And banish the thoughts of day* [12, с. 62]. У ПТ1 та ПТ2 ці рядки звучать відповідно: *Я хочу слухати вірші – простенькі, щирі рядки, / Що спокій **серцю** дарують / І гасять денні думки* [3, с. 22] та *Стихов бы теперь понаивней, / помягче, поглубже огня, / Чтоб эту тоску убаякать / И думы **ушедшего дня*** [1, с. 192]. Ця поезія має бути заспокійливою та щирою, поезією серця, що у ВТ виражено лексемою *heartfelt* та виразом *that shall soothe this restless feeling*. У ПТ2 на позначення цієї поезії перекладач вживає словосполучення *Помягче, поглубже **огня***. Про символіку вогню у слов'янській міфології А.Л. Топорков зазначає: «Символіка вогню, як і води, мала двоїстий характер. На одному полюсі – образ грізного, запеклого, мстивого полум'я, що загрожує смертю і знищенням. На іншому – стихія очищувального полум'я, що несе світло і тепло» [9]. Отже, у ПТ2 актуалізується позитивна конотація лексеми **огонь**, що експлікує розуміння цієї поезії: вона має бути ще й очищувальною. Розкриття символічного значення життя, що минає, у ПТ2 експліковано за рахунок ампліфікації лексеми *ушедший*. Таким чином, обидва перекладачі успішно відтворили дані рядки ВТ, однак у ПТ2 думку автора більш експліковано.

Вірші, які хоче слухати ліричний герой, не мають бути творіннями знаних поетів, головне, щоб ця поезія дарувала йому спокій: *Not from the grand old masters, / Not from the bards sublime, / Whose distant footsteps echo / Through the corridors of Time. – / For, like strains of martial music, / Their mighty thoughts suggest / Life's endless toil and endeavor; / And **to-night** I long for rest* [12, с. 62]. Порівняємо ці рядки з відповідними рядками у обох ПТ: *Але не тих, не славетних, / Що звикли в труби гриміть. / Чий **крок** лунає донині / У коридорах століть. / Бо пісня їх – клич настійний / До вічного відкоша / Одвічним бідам, а*

в мене / Спочинку прагне душа [3, с. 22 – 23] та *Не тех грандиозных поэтов, / Носителей громких имен, / Чьи стоны звучат еще эхом / В немых коридорах Времен. / Подобные трубным призывам, / Как парус седой кораблю, / Они наполняют нас бурей,— / А я о покое молю* [1, с. 193]. Наведені рядки небагаті на символи, тому зазначимо лише, що у ПТ1 думку автора передано загалом адекватно. Щодо ПТ2, тут інтенсифікується зневага до славетних поетів, про яких йдеться у ВТ, зокрема за рахунок лексеми *стоны*, яка означаючи «протяжный жалобный звук, издаваемый живым существом от боли, горя, тоски; заунывный гул, напоминающий такой звук; жалоба, сетование» [4], надто послаблює значення цих поетів для представників наступних поколінь та не є вдалим перекладацьким рішенням. Ліричний герой прагне спокою від *life's endless toils and endeavor*, що у обох ПТ відтворено адекватно. Російська лексема *буря* вживається фігурально у значенні «сильные душевные переживания, волнения» [4], що є релевантним у контексті вірша. У обох ПТ акцентується душевна втома, особливо у ПТ1 за рахунок конкретизації *душа* до займенника *я*. Такі перекладацькі рішення не заважають адекватному відтворенню думки ВТ. Автор вживає лексему *to-night* як похідну від лексеми *night*, яка, як ми з'ясували, символізує смерть. На опозицію «життя-смерть» вказує також вираз *life's endless toils and endeavor*, однак у обох ПТ не відтворено цього виразу і, відповідно, значно послаблено опозицію «життя-смерть».

Наступні рядки ВТ доповнюють розуміння суті поезії, яку хоче слухати ліричний герой: *Read from some humbler poet, / Whose songs gushed from his heart, / As showers from the clouds of summer, / Or tears from the eyelids start* [12, с. 62]. Відповідні рядки у ПТ1 та ПТ2: *Читай простішого барда – / І спів його в вечір цей / Хай летиться, як дощ із хмари / Або як сльози з очей.* [3, с. 23] та *Мне надо, чтоб дума поэта / В стихи безудержно лилась, / Как ливни весенние хлынув, / Иль жаркие слезы из глаз* [1, с. 193]. Декодуючи символічне значення лексеми *heart*, можна виділити наступні семи: “locus of physical and spiritual being; <>it is compassion and understanding, life-giving and complex; a symbol for

love” [13]. Звідси припускаємо, що ліричний герой хоче слухати життєстверджуючу поезію. У обох ПТ цю лексему еліміновано, що сприяє певним семантичним втратам обох ПТ перед ВТ. Перекладознавчого аналізу потребує відтворення у ПТ1 та ПТ2 порівняння *as showers from the clouds of summer* та *tears from the eyelids*. У ПТ1 перекладач вдається до елімінації лексеми *spring*, граматичної заміни (*clouds* – із *хмари*) та генералізації **дощ** при відтворенні цього порівняння – як *дощ із хмари* та як *сльози з очей*. У ПТ2 їх передано за допомогою порівнянь *как ливни весенние или жаркие слёзы из глаз*. Перекладач вдається до елімінації лексеми *clouds*, граматичної заміни (*весенний* – *spring*) та ампліфікації лексеми *жаркие* (сльози). Лексеми *showers* та *tears* об’єднуються загальним поняттям *water* (*вода*), яка серед своїх символічних потрактувань має такі: “water represents life; it can be associated with birth, fertility, and refreshment; Christians are baptized with or in water, symbolizing a purification of the soul, and an admission into the faith” [13]. Символічний смисл строфи ВТ полягає в тому, що в кінці життя ліричний герой прагне почути вірші, які б надали його душі очищення, отже, обидва перекладачі адекватно відтворили символіку води як очищувальної сили за рахунок адекватних порівнянь ВТ.

Життєстверджувальний характер поезії, яку хоче слухати ліричний герой, підтверджується і в наступних рядках ВТ: *Who, through long days of labor, / And nights devoid of ease, / Still heard in his soul the music / Of wonderful melodies* [12, с. 62]. Лексеми *day* та *night* актуалізують у цих рядках індивідуально-авторське символічне значення періодів спокою та добробуту, що чергуються зі складними періодами у житті, коли у душі має лунає «чарівна музика», що відчуватиметься і у створюваній поезії. У ПТ1 та ПТ2 зазначені рядки ВТ передано відповідно: *Поета, що в дні найтяжчі, / У довгі ночі без сну / Все чув у серці своєму / Мелодію чарівну* [3, с. 23]. – *Поэт же и днем за работой, / И ночью в тревожной тиши, / Всем сердцем бы музыку слушал / Из чутких потемок души...* [1, с. 193]. У ПТ1 перекладач вживає епітет *найтяжчі* поряд з іменником *дні*. Автор ВТ хоча й говорить про дні праці (*days of labour*), усе ж

не характеризує їх як «найтяжчі». Ймовірно, у такий спосіб у ПТ1 перекладач експлікує думку ВТ про вміння поета створювати життєстверджувальну поезію навіть у тяжкі періоди життя. Вдаючись до ампліфікації, український перекладач характеризує *nights devoid of ease* як *довгі ночі без сну*, під якими можна розуміти неспокій загалом. У ПТ2 вжито вираз *ночью в тревожной тиши*, що вдало відтворює значення неспокою та тривоги. У ПТ2 використано метафору *потёмки души*, що супроводжується лексемою *чуткий*. Експлікація такого роду повністю суперечить ВТ. Сталий вираз *потемки души* в російській свідомості асоціюється з проявом найгірших якостей людини, а ампліфікація *чуйний* не лише не знімає негативність оцінки, але «затуманює» авторську інтенцію і семантику строфи в цілому, що призводить до серйозних спотворень і при відтворенні символічного контексту ВТ. Щодо ПТ1, перекладач адекватно відтворює символи аналізованої строфи.

Наступна строфа ВТ, з точки зору символів, не становить особливого інтересу. У обох ПТ адекватно передано її смисл і прагматику, однак більш точно її передано у ПТ2, що засвідчують наступні рядки ВТ та обох ПТ: *Such songs have power to quiet / The restless pulse of care, / And come like the benediction / That follows after prayer* [12, с. 62]. У ПТ1 та ПТ2 ці рядки звучать відповідно: *Та пісня спокій поверне, / Душі турботній моїй, / Як тихе благословення / По молитві жаркій* [3, с. 23] та *Биенье тревожное жизни / Смирятся песнью такой, / И сердцу она, как молитва, / Несет благодатный покой* [1, с. 193]. Приміром, у ПТ1 метафору *the restless pulse of care* передано більш нейтральним словосполученням *душа турботна*.

Передостання строфа ВТ також небагата на символи: *Then read from the treasured volume / The poet of thy choice, / And lend to the rhyme of the poet / The beauty of thy voice* [12, с. 62]. У ПТ1 та ПТ2 ці рядки виглядають у такий спосіб: *Читай же на власний вибір / Рядків злотоцінну в'язь / І голосом милозвучним / Їх давні рими прикрась* [3, с. 23] та *Но только стихи, дорогая, / Тебе выбирать и читать: / Лишь музыка голоса может / Гармонию строф передать* [1, с. 193]. У ПТ1 загалом вдало передано смисл цієї строфи, адже тут йдеться про

велику значимість, якою для ліричного героя наділена поезія, яку він прагне почути (*treasured volume* та *рядків злотоцінну в'язь*). Щодо ПТ2, вживаючи звертання до жінки, виражене лексемою *дорогая*, перекладач змінює модальність ВТ, що свідчить про значні відхилення від ВТ. Смісл останньої строфи зводиться до того, що саме завдяки такій поезії ліричний герой у передсмертний час зможе звільнитися від усіх тривог, які наповнювали життя та без страху прийняти смерть: *And the **night** shall be filled with music, / And the cares, that infest the **day**, / Shall fold their tents, like the Arabs, / And as silently steal away* [12, с. 62 – 63]. У ПТ1 та ПТ2 цю строфу ВТ передано у такий спосіб: *Музика **ніч** наповнить, / А **денні** смутки мої / Згорнуть шатра, немов араби, / І підуть в інші краї* [3, с. 23] та *Ночь будет певучей и нежной, / А думы, темнившие **день**, / Бесшумно шатры свои сложат / И в поле расстают, как тень* [1, с. 193]. Отже, хоча обидва перекладачі відтворили традиційні символічні значення лексем *day* та *night* як *життя* та *смерті*, у ПТ1 більш точно відтворений смисл ВТ. Наприклад, метафора *their tents* (тобто *tents of cares*), що супроводжується яскравим порівнянням *like the Arabs*, у ПТ2 присутня (*думи **шатры** свои сложат*), однак, порівняння еліміновано, що призводить до певних втрат при створенні образності, яку перекладач намагається компенсувати виразом *растают, как тень*. Таке перекладацьке рішення не є вдалим, адже *растают, как тень* є «мертвою» метафорою, замість якої доцільно було б увести образне порівняння ВТ. Отже, відтворення аналізованого відрізка ВТ у ПТ2 є не досить вдалим, хоча символи строфи збережено. Щодо ПТ1, тут збережено символи строфи та адекватно відтворено строфу в цілому.

Результати перекладознавчого аналізу засвідчують значні відхилення у ПТ2 відносно ВТ, у тому числі – зміну модальності. Перекладач вдається до частої ампліфікації символів, відсутніх у ВТ, що значно порушує авторову інтенцію та свідчить про неадекватність перекладу. Щодо ПТ1, символіка ВТ тут збережена частково, однак про серйозне спотворення задуму автора не йдеться, що дозволяє говорити про загалом адекватне відтворення ВТ.

Для адекватного відтворення жанрово-стильової та індивідуально-авторської спрямованості поетичного тексту у перекладі, перспективним вбачається дослідження імпліцитної інформації віршованого тексту, яка значною мірою проявляється в символічній кодифікації контексту.

Література

1. Анненский И.Ф. Избранные произведения / И.Ф. Анненский – Л.: Художественная литература, 1988. — С. 192—193.
2. Боднар О.Я. Генрі Лонгфелло у контексті українсько-американських літературних зв'язків ХІХ-ХХ ст.: рецепція. Відтворення стилю поета: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня кандидата філол. наук : спец. 10.1.05 «Порівняльне літературознавство» / Боднар Оксана Ярославівна; Тернопільський національний педагогічний університет ім. Володимира Гнатюка. – Тернопіль, 2010. – 22 с.
3. Мисик В. Захід і Схід: Переклади / В. Мисик. – К.:Дніпро, 1983. – 543с.
4. Новый словарь русского языка. Толково-словообразовательный. [Электронный ресурс] / Т. Ф. Ефремова. – Режим доступа: www.efremova.info/.
5. Пошивайло І.В. Символізм неба в народній культурі українців: збірник матеріалів Круглого столу, присвяченого пам'яті В.Т. Скуратівського, Київ, 28 жовтня 2008 р. [Электронный ресурс] / І.В. Пошивайло. – К.: «Видавничий дім Дмитра Бурого», 2008. – 250 с. – Режим доступа: www.culturalstudies.in.ua/knigi_6.php.
6. Словник символів [Электронный ресурс] / [О.І. Потапенко та ін.]. – К.:Редакція часопису «Народознавство», 1997. – Режим доступа: www.ukrlife.org/main/evshan/symbol.htm.
7. Словник української мови: в 11 томах / [уклад. В.О. Винник та ін.]. – Т. 4. – К.:Наукова думка, 1973. – 840 с.
8. Словник української мови: в 11 томах / [уклад. І. Р. Вихованець та ін.]. – Том 9. – К.: Наукова думка, 1978. – 917 с.
9. Топорков А.Л. Огонь [Электронный ресурс] / А.Л. Топорков // Славянская

мифология: Энциклопедический словарь. – М.: Международные отношения, 2002. – 349 с. – Режим доступа: www.pagan.ru/slowar/o/ogoner10.php.

10. A dictionary of literary symbols: Second edition / Michael Ferber. – London: Cambridge University Press. – 2007. – 262 p.

11. A dictionary of symbols: Second edition / J. E. Cirlot. – London: Routledge & Kegan Paul, 1971. – 419 p.

12. Longfellow H.W. Poems [Electronic Resource] / H.W. Longfellow. – 2004. – 467 p. – Available from: [Electronic Resource] / E. Dickinson. – 2012. – 1099 p. – Available from: www.poemhunter.com/i/.../pdf/henry_wadsworth_longfellow/.

13. Online Symbolism Dictionary [Electronic Resource]. – Mode of access: www.umich.edu/.../symbolismproject/symbolism.. – Title from the screen.